

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK DEN HAAG

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directie Voedsel, Dier en
Consument**

Programma Duurzame
Voedselsystemen

Prins Clauslaan 8
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG
www.minlnv.nl

T 070-3786868
F 070-3786113

Onze referentie

VDC 10.422/JRS

Uw referentie

2010Z01464

Datum 12 februari 2010
Betreft Kamervragen over de politiek van minder vlees eten

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van het lid Thieme (PvdD) over de politiek van minder vlees eten.

1
Kent u het bericht "Minder vlees eten is symboolpolitiek"? 1)

Ja.

2
Is het waar dat u gezegd heeft dat het eten van minder vlees op geen enkele manier de verduurzaming bevordert en het klimaatprobleem oplost? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot het feit dat de eiwittransitie tot kabinetsprioriteit is benoemd en de prominente aandacht die deze transitie krijgt in de Nota Duurzaam Voedsel? Zo nee, wat heeft u dan gezegd?

3
Is het waar dat u zich heeft aangesloten bij de conclusies van de milieubalans 2009 dat de productie en consumptie van dierlijke eiwitten verantwoordelijk is voor een forse uitstoot van broeikasgassen? 2) Sluit u zich dan ook aan bij de conclusies van de milieubalans 2009 daar waar deze erop wijst dat de Nederlandse overheid zich tot nu toe te weinig bemoeit met voedselkeuze van burgers, omdat zij zich nu nog hoofdzakelijk beperkt tot het verstrekken van informatie? 3) Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot uw uitspraken in VMT? 1) Zo nee, waarom niet?

4
Is het waar dat de klimaatdoelen makkelijker bereikt zouden worden als iedereen een dagje in de week geen vlees zou eten? Zo ja, hoe moeten uw uitspraken in dit licht gezien worden?

Leven
van het land,
geven
om natuur.

5

Deelt u de mening dat een pleidooi voor het eten van minder vlees juist een goed voorbeeld is van het bekijken van de verduurzaming van ons eten in internationaal verband, omdat de productie van vlees een enorm beslag legt op landbouwgronden en water in andere landen? Zo ja, hoe verhoudt zich dit tot uw uitspraak in VMT 1) dat we wel internationaal moeten blijven kijken naar het vraagstuk van de verduurzaming van ons voedsel en dat een oproep tot het eten van minder vlees dus symboolpolitiek zou zijn?

Directie Voedsel, Dier en Consument
Programma Duurzame Voedselsystemen

Datum
12 februari 2010

Onze referentie
VDC 10.422/JRS

7

Deelt u de mening dat het produceren van genoeg gezond voedsel om in 2050 9 miljard monden te voeden, makkelijker te realiseren zou zijn als de westerse consument minder dierlijke eiwitten zou consumeren? Zo ja, is dan niet juist het gegeven dat de bevolking naar verwachting zal gaan toenemen een goede reden om als overheid te sturen op een verminderde consumptie van dierlijke eiwitten in Nederland? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2, 3, 4, 5 en 7

Mijn uitspraken in VMT zijn in overeenstemming met de Nota Duurzaam Voedsel. Het eiwitvraagstuk is een mondiaal vraagstuk. Een lagere vleesconsumptie in Nederland of het vervangen van dierlijk eiwit door plantaardig eiwit kan een bijdrage leveren aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en aan de vermindering van de aantasting van biodiversiteit. Ik wil de bewustwording hierover bij mensen bevorderen en consumenten handelingsperspectief bieden door bijvoorbeeld te investeren in de ontwikkeling van plantaardige en duurzame vleesvervangers. Voor het stimuleren van de bewustwording start ik een maatschappelijke dialoog, waarin ik mensen de feiten rond eiwit geef, maar waarin ook ruimte wordt geboden voor vragen, reacties en eigen initiatief. Ik waardeer het als consumenten de keuze maken voor een duurzamer consumptiepatroon, maar ik wil mensen niet voorschrijven wat zij moeten gaan eten. Wel wil ik in mijn beleid de door de Gezondheidsraad aanbevolen eiwitconsumptie als streefwaarde gebruiken.

We kunnen met een lagere vleesconsumptie in Nederland echter niet de mondiale problemen rond klimaat en biodiversiteit oplossen. Verduurzaming van de vleesproductie in Nederland, maar zeker ook in de rest van de wereld, kan daar een veel grotere bijdrage aan leveren. Vandaar mijn inspanningen op dat gebied.

6

Bent u van mening dat het gegeven dat mensen in andere landen zoals China meer dierlijke eiwitten gaan consumeren, een excuus is om in Nederland geen vermindering van de consumptie van vlees, vis en zuivel te bepleiten?

Nee.

8

Bent u van mening dat de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) aan symboolpolitiek doet nu zij heeft afgekondigd dat de officiële diners op haar ministerie grotendeels vegetarisch zullen zijn?

9

Deelt u de mening dat het inconsequent overkomt als overige leden van het kabinet, zoals de minister van VROM en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, wel een vermindering van de consumptie van dierlijke eiwitten bepleiten c.q. reclame maken voor het Nederlandse beleid hierover, terwijl u dit symboolpolitiek noemt?

Antwoord 8 en 9

Nee. Zie mijn antwoord van 29 januari jl. op eerdere Kamervragen hierover.

10

Deelt u de mening dat het voorlichten en zo bewust maken van consumenten over de klimaat- en milieueffecten van hun voedsel niet makkelijker wordt u uitspreekt dat uitdragen van de voordelen van het consumeren van minder vlees symboolpolitiek is? Zo ja, bent u bereid deze uitspraken te herroepen c.q. verduidelijken? Zo nee, waarom niet?

Nee. Zie mijn antwoord op de vragen 2, 3, 4, 5 en 7.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg

**Directie Voedsel, Dier en
Consument**
Programma Duurzame
Voedselsystemen

Datum
12 februari 2010

Onze referentie
VDC 10.422/JRS